

Előfizetési árak:

osán vagy hához küldve:

Egész évre. 20.— kor.

Félévre . 10.— kor.

Negyedévre 5.— kor.

Egy hónapra 1.70 kor

Egyes szám ára 8 fill.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPART KOZLÖNYE

Hirdetések díja:

Egy □ cm. területenként 8 fillér.

Nyiltér és magánérdekű közlemények soronkint 40 fillér.

Megjelenik minden nap, az ünnepek és vasárnapok kivételével.

Szerkesztőség: Kossuth-utca 13.

Ide küldendők a lap szellemi részét illető közlemények.

Felelős szerkesztő:

Dr. Orbán József.

Kiadóhivatal: Kossuth-utca 13.

Előfizetés, hirdetés és magánérdekű közlemények felvétele.

Katholikus egyletek.

Debreczen, decz. 22.

A mi kolostoraink és apátságaink hatalmát és birtokát, püspökségeink fényét és gazdagságát illeti, Európa egy állama mögött sem állunk. Épily kevésbé a katolikus egyesületek számára vonatkozólag. Egy most megjelent kimutatás bizonyítja, hogy ezer ilyen egyesületnek örvendhetünk. Némelyek kiterjednek az egész országra, míg a többieket csak helyi működésre állították föl. Ezek közt van háromszázhuszonöt olyan egyesület, melyeknek gazdasági üzemeknek, gazdasági céloknak kellene szolgálniok.

Azt mondjuk: „kellene”; mert ha már bele tudjuk is magunkat kényszeríteni annak megértésébe, hogy a katolikus inas-, legénymester- és munkásegyleteknek egész sajtáságos létjogosultságuk van, hogy kezelésükbe a vallás is belejátszhatik, jöllehet édes-keves dolguk van az inassággal, a legénységgel, a mesterekkel és a

a munkássággal, hanem egyedül az emberekkel van dolguk: a legőszintébb és legelfogulatlanabb fáradságunk daczára sem vagyunk képesek megérteni azt, hogy mi köze van a vallásnak a bevásárláshoz és eladáshoz, az áruk előállításához és elhasználásához, fogyasztásához, vagy a hitelnyújtáshoz.

Talán külön katolikus törvényei vannak a nemzetgazdaságnak, vagy van katolikus egyszeregy? Ezek époly felekezeti közik, mint a zseb és a szükséglet. Mindenki a legjobb és legolcsóbb árut keresi, mert egyedül csak az a minden részében reális és ott veszi, a hol találja. Az áru minőségére és árára pedig nem döntő sem a termelőnek és eladónak, sem pedig a fogyasztónak vallása, hanem csak dologi föltételek döntenek. Csak okos és ostoba kereskedők, csak okos és ostoba vevők vannak. Ezt bebizonyította már az a szomorú sors, melyet ama gazdasági egyletek közül sokan szenvedtek daczára a vallás segédelmének. És az okosak tudják,

hogy becsületesség és tisztesség az igazi kereskedői okosság.

Ha most ennek daczára ilyen egyletek oly nagy számban léteznek és még többnek alapítását folytatják, akkor nem könnyű elnyomni azt a gyanút, hogy gazdasági céljuk csak ürügy, hogy ez egyletek csak eszközök más, be nem vallott célokra. És ha szemügyre vesszük ez egyletek legbuzgóbb alapítóit, — a néppártfőnökeiket, — ha tekintjük az időpontot, midőn ezek az alapítások lehetőleg gyorsan következnek egymásután, — a közelgő általános választások ideje az, — akkor világosan kitünik ez a be nem vallott cél.

De ez nem sokat használ. Mert miután az alapítók csak a törvény által megengedett jogokkal élnek, jöllehet budgetbeszédében a pénzügyminiszter mélyen sajnálta a törvényben biztosított szabadságokkal való illetén élést, mely a kereskedelem és forgalom rendes, haszonhajtó utait elrekeszti fanatikus előítéletekkel és így a munkaalalmat is csökkentti, törvényes

TARCZA

Ne hagyjuk el egymást.

Irta: *Vértési Arnold.*

— Ugyan édes barátom, hát elhagyna engem? — szölt őnagysága Rátóty Dénes királyi tanácsos és tanfelügyelő ur, az ő segéd tanfelügyelőjéhez, Tipka Lukácshoz.

Isten tudja hányadszor szölt már így őnagysága az ő „kedves barátjához”, mert egy idő óta nagyon fészkelődik ez az ember. A mint valami tanfelügyelői állás megüresedik, mindjárt folyamodni akar. Nyilván a felesége bizgatja: az az asszony olyan nyugtalan természetű, kevesli, hogy még most is csak segédtanfelügyelő az ura, pedig már majd husz éve szolgál.

De őnagysága eddig minden asszonyi praktikan győzedelmeskedett. Mikor az évek hosszú sorát emlegette, melyeket együtt töltöttek, a közös munkát a népnevelés szent ügyének szolgálatában, a fontos teendőket, melyek még reájuk várnak ebben a megyében, olyankor Tipka Lukács mindig megadta magát. Főkép ha őnagysága olyan érzékenyen megszorította a kezét:

— Ne hagyjuk mi már el egymást, kedves kollega, ha oly sokáig együtt huzzuk az igát.

Huzni ugyan csak Tipka Lukács huzta azt az igát, a tanfelügyelő ur minden munkát az ő nyakába szözt; őnagysága csupán ünnepélyes alkalmakkor szerepelt, gyűléseken, főispáni ebédeken s a király születés napján, a mikor még képviselőkorából főnmaradt pompás diszruhájában fényvel képviselte a magyar tanügyet.

De Tipka Lukácsnak soha sem jutott eszébe e miatt panaszkodni, győzte ő a munkát kettőjük helyett is; csak az asszony zugolódott otthon:

— No te gyámoltalan, nem is vagy te egyébre való, csak teherhordó állatnak. Más uraskodik, te meg kinlódol.

Hiába próbálja megnyugtatni az ura hogy:

— Majd rá kerül a sor miránk is, lelkem.

— Majd soha napján! — morog az asszony. — Az a vén svihák mindig kiszurja a szemedet, hogy így lesz meg úgy lesz. Csak hiteget, csak bolondit.

A becsületes embernek rosszul esik, hogy így beszél az asszony az ő főnökéről.

— Bezzeg jó volt akkor, ugy-e, mikor ezt, a hivatalt kaptuk? — figyelmezteti a feleségét.

Mert Rátóty Dénesnek köszönheti, az

protezsálta be ide maga mellé Tipka Lukácsot és Tipka Lukács soha sem fogja elfelejteni, hogy mennyi hálaival tartozik őnagyságának.

— Bizony, ha azt a hivatalt nem kapjuk, Isten tudja, mikor kelhettünk volna össze.

De az asszony már nem igen akar emlékezni. No bizony. Ha ezt nem, hát kaptunk volna mást. Aztán férjhez mehetett volna ő amugy is, lett volna neki más kéroje is, külön szerencséje.

— Igaz, igaz lelkem, — csititgatta Tipka Lukács, — de leszünk mi még jobb módban is. Az öreg ur most már igazán nyugalomba megy. Ma is azt mondta.

Az asszony nem hiszi. — Dehogy megy az, míg agyon nem verik. Jobb lenne más vármegye, mint itt várni, míg egyszer azt a vén pohost igazán elviszi a halál.

Tipka Lukács tiltakozik. Isten ments, hogy a jötevőjének a halálát kívánja: most azonban már maga is úgy véli, itt volna az ideje, hogy ő nagysága nyugalomba menjen, vagy ne akadályozza őt, hogy más-hová folyamodjék. Maholnap megöregszik ő is és az embernek családja is van, méltóztatik tudni...

Szálloda és vendéglő „Debreczen városához”

Kényelemmel és teljesen újonnan berendezett szobáival továbbá bármily nagyobb társas avagy családi összejövötelekre alkalmas éttermeivel, megyszerte előnyösen ismert **kitünő konyhája** és **természetes boráival** elfogad és a legfigyelmesebb kiszolgálás mellett teljesít megbízásokat **lakadalmi és egyéb ünnepekre.**

Söracsarnok. Frissen készült izletes étkek nagy választék mellett a nap bármely szakában éjjel 12 óráig.

Villásreggellik a legváltozatosabb étlap szerint.

Dréher-féle Korona-sör.

NÉMETH ANDRÁS, vendéglős.

A nagyérdemű közönség jóindulatát továbbra is kéri

tisztelettel

beavatkozásra jogállamban, minő Magyarország s minőnek maradnia is kell, mégsem gondolhatunk. De a pusztá sajnálkozással szintén nem lehet a dolgot végleg elintézni; az csak nem lehet a sikerrel biztató gyógyszer egy nyilvánvaló és veszélyességére nézve nem kicsinylendő baj ellen.

Bizonytalan nem; époly kevéssé, mint más felekezetek ellenalapításai nem lennének a megfelelő ellenszerek. Ez csak a bajok halmazata lenne. Hisz minden belátásos, jó magyar ember előtt nagyon is ismeretes, hogy a felekezeti üzemek minden neme azokon a tereken, hol a vallás nincs kérdésben, csak nemzetileg bomlasztólag hathat.

Ellenakezióra van tehát szükség, de annak csak a társadalomból, csak a társadalom hazafias érzelméből szabad s kell jönnie; a szabadelvűeknek az ország minden részében fel kell világosítaniok a népet arról, hogy mint spekulálnak hiszékenységre és jámborságára oly célok megvalósítása végett, melyeket Magyarország hasznos jövődjének reményével nem lehet összeegyeztetni; fel kell világosítani a népet arról, hogy minden bolt, vagy elárusítóhelyiség, mely a vevők becsalogatása végett felekezeti firmát visel, nem egyéb, mint a választásokra berendezett verbuválóhely, melybeu Magyarország belső békéje ellen szövik a

eselt, Magyarország belső békéjének rovására folyik a választási eserebere vásár.

Szentesített törvények. A király szentesítette az 1900. évi XXV. törvényezikket az 1884. évi XVII. törvényezik 50. §-ának a megrendelések gyűjtésére vonatkozó rendelkezései módosításáról; az 1900. évi XXVI. törvényezikket a vinkoveczupanje-szavaparti helyi érdekű gőzmozdonyu vasut engedélyezéséről; az 1900. évi XXVII. törvényezikket a birtokos és a gazdasági közötti jogviszonyok szabályozásáról; az 1900. évi XXVIII. törvényezikket az erdő-munkásokról, végül az 1900. évi XXIX. törvényezikket a dohánytermelők és a dohánykertészek közötti jogviszonyok szabályozásáról.

Fiume ügye. Bizonyos fiumei bonyodalmak megoldásáról adnak híreket egyes lapok. Ezen híresztelésekkel szemben meg kell jegyeznünk, hogy nem felel meg az igazságnak azon állítás, hogy a fiumei ügy bármely részét megoldották volna. Igenis, az információk folynak, a fiumei kormányzó, Mäylander volt podeszta Budapesten vannak, de a fiumei kérdés megoldásáról beszélni még nem lehet. A helyzet egészen úgy áll és miben sem változott, mintahogy azt Széll Kálmán miniszterelnök legutóbbi beszédében jelezte. Épen azért az ügyre nézve kár, ha azt időelölíti, alaptalan híresztelésekkel zavarják.

Csalódások.

Debreczen, decz. 22.

A néppárt csalódott Széll Kálmánban. Ezt a nevezetes kijelentést gróf Zichy Nándor tette a főrendiház tegnapi ülésében. Semmi sem jellemezheti jobban a miniszterelnök politikáját, mint ez a szemrehányás, mely minden hivatalos és félhivatalos ma-

gyarázatnál hitelesebben bizonyítja, hogy a magyar kormány megakadályozhatlanul megy előre a maga útján a szabadelvűség fáklyájával kezében, mely bevilágítja a magyar közélet minden terét és a sötétben bujkáló üzemleiteit teljes világításba helyezi. Miért tagadja meg a néppárt atyamestere a kormánytól a létezés jogosultságát? A régi ismert alapon, a hitélet hiányosságának ürügye alapján. Kétségbe vonja, hogy a kormány vallásos volna s az ismert meséhez folyamodik, hogy a kormány üldözi a katolikus vallást. Igazán kár ezekre a kifogásokra szót vesztegetni, mert a gyanúsítás politikája annyira szembeszökő, hogy a arra a miniszterelnök csak a főrendiház iránti tiszteletből tartotta szükségesnek a választást.

Azon a napon, mondotta a miniszterelnök, melyen székét elfoglalta, világosan kijelölte programját s Magyarország mai fejlődését annak a huszonöt évi liberális küzdelemnek köszönheti, melynek politikai iskolájába járt. A kormányzati és az állami kérdéseket nem a vallások érdeke szempontjából intézi el. A magyar egységes állam eszméje lebeg előtte. Minden egyházzal jó viszonyban lenni s minden felekezet dolgait respektálni, — ez a kormány felfogása.

Minden kísérlet tehát hiábavaló a néppárt politikai érvényesülésére és a jórészt katolikus elemekből álló főrendiház sem vállal solidaritást a Zichy Nándor és pártja eszméivel. Nem a kormányban és pártjában csalódott tehát Zichy Nándor, hanem a magyar katolikusokban, kiket nem lehetett megtéveszteni a néppárti gyanúsításokkal s nem lehetett reávenni arra, hogy felekezeti háborút indítsanak. Maguk a katolikusok oltják el felekezeti a viszály-

Nagyon nehezen tördeli a szót, mikor előhozakodik vele, még a szemét is lesüti, mintha szégyelni való volna, hogy már megint nyugtalankodik.

Rátóty Dénes összeráncolta a homlokát.

— De édes barátom uram, nem értem önt. Hová kívánczik ilyen szép vármegyéből, a saját szülőföldjéről? Mikor itt egészen bizonyos, hogy már rövid idő múlva beülhet az én helyembe.

A napokban is beszéltem erről a főispán urral. Itt tisztelik, becsülik barátom uramat, ismerik az érdemeit. A miniszterium is tudja, hogy ön milyen kiváló munkaerő. Egészen bizonyos, hogy ön lesz az utódom. Kár volna elmennie.

Igy nyugtatja meg újra őnagysága szép szavakkal az ő munkatársát; sejtí azonban, hogy tovább már nem igen lehet ezt folytatni. Azt az embert addig bizgatta a felesége, hogy folyamodni fog valahová tanfelügyelőségért, kinevezik s őnagyságának majd ide küldenek a nyakára valami új embert, valami fiatal embert, akivel meggyűlik a baja.

Most minden olyan szép kerékvágásban megy, ez a Tipka elvégez minden dolgot, ha valahol valami rendetlenség van, azt elsimítja, őnagyságának semmi dolga, — semmi gondja.

De jöjjön csak ide valami hetyke fiatal ember, a ki okoskodni fog, papokkal, szolgabírákkal összevész és megunja azt, hogy a főnökének a dolgát is ő végezze. Jaj, mennyi bosszuság, mennyi fáradtság vár majd őnagyságára.

Akkor igazán meg kell szökní, igazán nyugalomra kell menni; pedig őnagysága ugyan mondogatja, de eszeágában sincs, hogy még egyhamar nyugalomba menjen. Még vagy öt hat évet szeretne kihuzni. No Isten segítségével talán tizet is.

Miért ne? Jó friss erőben van, nincs

még hatvan éves sem s főkép ha valami ünnepélyes banketten kissé bepezsgöztek, szinte egészen fiatal legénynek érzi magát.

Igaz, hogy az a tanfelügyelői fizetés ezudarul szűk ilyen gavallér embernek; de hát mit csináljon, a kinek a vagyona már husz évvel ezelőtt eluszott a haza szolgálatában képviselőválasztásokra. A semminél mégis csak jobb ez is. Aztán a plébánosok traktálják az embert, a merre megy; a többit elvégzi a Tipka. Legfeljebb még egy lelkesítő beszédet intéz őnagysága az egybegyűlt tanítókhoz.

Mert őnagysága igen buzgó férfi, csak az irka-firkát nem szereti, meg azt a holmi egyebet, ami azzal jár. Tipka épen neki való segédtanfelügyelő, az elintézi az aktákat, őnagyságának csak alá kell írni a nevét.

Fél, hogy soha sem kap többé ilyen derék embert, ha ezt elveszti. Sajnálja, hogy egyszerű másszor nagyon is dicsérte ezt a Tipkát a miniszteriumban, meg itthon a főispán előtt is. Nem kellett volna.

Lám, ez is baj, ha az ember jószívű. Azt kellett volna mondani:

— Haszontalan, lusta, korhely, semmire sem lehet használni.

Persze, hogy azt kellett volna mondani. Akkor nem lesz belőle tanfelügyelő, nem viszik el innen. Most azonban már nagy a baj. Mikor fölmege a minisztériumba Rátóty Dénes, az osztályvezetője, a miniszteri tanácsos, ki valamikor képviselőtársa volt, azzal fogadja:

— Jó, hogy épen jösz. Azt a te emberedet akarnánk kinevezni tanfelügyelőnek Zólyomba. Megmondhatod neki, ha haza mégysz, hogy folyamodjék.

Rátóty Dénesnek még a lélegzete is elállt. Ihol ni, már viszik Tipka Lukácsot. A miniszteri tanácsos ur előbb egy kis információt szeretne.

— Tudod, csak úgy bizalmasan. Nincs annak az embernek valami rejtett hibája?

Rátóty Dénes ötöl-hatol. No, a mi azt illeti, valami különös hibája . . . nem mondhatni . . . ha csak nem, hogy épen egy kicsit . . .

— Mit? Mit? — sürgeti a miniszteri tanácsos ur.

— Szeret inni.

— Nagy hiba, öreg hiba.

— No nem ugy értem, hogy társaságban, nyilvánosan . . . nem, világért sem . . . csak ugy otthon magában. . .

— Annál rosszabb. Az ilyen részeges ember a legesunyább. Az ilyet nem lehet megtűrni a tanügy élén. Micsoda példa ez a tanítóknak!

Rátóty Dénes most már megijedt, hogy azt a szegény embert még elesapják s mentegetni kezdete.

— No, no, nem történt soha semmi botrány. A kötelességét mindig elvégezte pontosan, nagyon szorgalmas, nem izgága.

— Mindegy. Neked szólnod kellett volna már előbb.

— De kérlek alásan, családos ember, gyermekei vannak.

— Nem mentség. Becsülje meg magát, Mondd meg neki, hogy ha valami botrányt hallunk, kérhetetlenül fogunk vele bálni.

Kedvetlenül ment haza Rátóty Dénes. Nyomta a lelkét, hogy azt a szegény embert így eláztatta. No ezt nem akarta, igazán nem akarta. De mi a menkü lelte azokat a nagyfejűeket, ott a miniszteriumban, hogy olyan szörnyű dolgot művelnek, ha valakiről azt mondja az ember, hogy kicsit iszik?

Mikor pár hónap múlva újra megjelent a miniszteriumban Rátóty Dénes, az osztályvezető miniszteri tanácsos így szólt hozzá:

— No mit csinál az a részeges Tipka?

Rátóty Dénes csak dicséretet mond-

kodásnak a néppárt által közjük dobott üszkét. Mert első és legszentebb eszme a hazafiság. Mert az a néppárti megkülönböztetés, mely a felekezeti eszme a hazafiság elé helyezi, Magyarországon soha sem fog általánossá lenni s épen ez a felfogás az, mely Magyarországot előnyösen különbözteti meg Ausztriától. A honszeretet nemes erénye magyar földről fakadt, melyet a Lajthán tul, honnan a néppárt eszméi hozánk átszivárogtak, nem ismernek, vagy ismerni nem akarnak s mindaddig, míg a magyar nép e kiváló erénye a szivekben élni fog, nem féltjük sem az alkotmányosság, sem a szabad eszmék jövőjét Magyarországon. Ez az erény nem az új kor szülte, oly régi, mint maga a nemzet, régibb mint a keresztény vallásunkban de azzal a leghőbb egyetértésben megfér egymás mellett.

Vajjon mit értett az alatt Zichy Nándor, hogy csalódott a miniszterelnök politikájában? Vajjon mit gondolt a néppárt a Széll Kálmán szabadelvűségéről? Talán azt hitte, hogy a miniszterelnök, ki a Deák Ferenc iskolájába járt államjogot és hazafiságot tanulni, megtagadja multját is hitét? Ezt a néppárt távolról sem gondolta, nem is remélte, mert nagyon jól ismerte egy a szabadelvű pártot, mint a miniszterelnök elveit, hanem csupán egy ismert taktikát követett, midőn urbi et orbi hirdette, hogy Széll Kálmán nem fogja követni a szabadelvűség utját, hanem a reakcióhoz csatlakozik. Azt is tudta a néppárt, midőn helyet kívánt Magyarországon politikai küzdőterén magának, hogy Széll Kálmán meg fogja ezáfolni a reá szórt gyanúsításokat s hogy teljes erejéből fog küzdeni azon államfelforgató és társadalom-szétszaggató irányzat ellen. De számított a néppárt arra is, hogy ha a mi-

hatott fölé, nincs ellene semmi panasz eszöndes, rendes ember.

A miniszteri tanácsos ur azonban nem hitt a javulásban. Az ilyen iszákos emberben előbb vagy utóbb újra kitör a rossz természet.

— Nekem hiába beszélsz.

Es Tipka Lukács maga is hijába jött föl a folyamodásával, mikor fél év mulva Rátóty Dénest hirtelen jött gutaütés elragadta a tanügy teréről, hol oly bokros érdemeket szerzett. A miniszteri tanácsos ur nagyon hidegen fogadta a folyamodót s a szegény embert úgy megzavarta a fogadás, hogy alig tudta eldadozni mit akar.

— Sajnálom, — szakította félbe méltósága — de nem ígérhetek semmit. Olyan nagy megye élére s oly kiváló férfi után igen meg kell fontolni, hogy kit állítson a kormány.

Még néhány kemény szót akart hozzátenni ő méltósága, meg akarta neki mondani, hogy olyan ember ne fészkelődjék, örüljön, ha el nem csapják a hivatalából; de mégis valami szánalomféle szállta meg ő méltóságát, a mint ott látta maga előtt meggöngyödvé ezt az őszhaju gyámoltalan embert s mint hogy panasz sehonnan sem érkezett ellene, hát ő méltósága is szemet hunyt és csak annyit jegyzett meg: reméli, hogy ezután sem fog panaszt hallani a segédtanfelügyelő ur ellen.

Tipka Lukács örült, hogy elkotródhattott. Az államtitkár urnál már nem is mert alkalmatlankodni s ő exczellenciájánál, a miniszternél sem jelentkezett audienciára. Minek? Ugy látszik, a minisztériumban nem igen szeretik az öreg embert, ha mozog. Talán előbb kellett volna. Lehet, de most már legjobb lesz eszöndesen meghuzódní. Az asszony, az persze morogni fog, de az ugyis mindig morgott, azt már megszokhatta Tipka Lukács.

niszterelnök tiltakozni fog az ellene halmozott vádak ellen, — kijelentheti, hogy csalódott számításában. Ezek a csalódások tehát tulajdonképen előre kiszámított sakkhuzások, melyeket egy ügyes taktikus kellő időben alkalmazott.

Széll Kálmánban a néppárt nagyhetségü és körültekintő vezére nem csalódhatott. mert jól ismerte a miniszterelnök gondolkodását, multját és kijelentett politikai elveit. Hanem a csalódkozás kijelentésére szükség volt, hogy politikai elvtársaiban azt a meggyőződést ébreszsze, hogy a miniszterelnök elveinek ha a jelenben nincsen is, de a multban volt közönsége a néppárt programjához, mely közönséggel állítólag most szakított s ezt a szakítást jelezni Zichy Nándor előtt politikai szükségességnek mutatkozott.

A gyanúsítás és a rágalmozás kopott fegyverei azonban ma már elvesztették mérgező hatásukat. A klerikalizmus gyanuja még taktikai fogásnak is gyöngé s ezért a néppárti csalódások kijelentése sehol sem okozott feltűnést az országban. Hanem majd fog még a néppárt csalódní, rövid idő alatt, nem Széll Kálmánban, nem is a kormányban, hanem a választások alkalmával a magyar népben.

ORSZÁGGYÜLÉS.

— A főrendiház ülése. —

Budapest, decz. 21.

Az országgyűlés karácsonyi szünideje előtt a főrendek ma, közvetlenül az ünnepek előtt, még érdemleges munkára gyűltek össze a muzeum termében. A napirendre kitűzték mindazokat a sürgös természetű törvényjavaslatokat, melyek az állam ügyeinek zavartalan intézése végett még ez évben beiktatandók lesznek az ország törvényeinek sorába.

Csáky Albin grófnak egész esomó elnöki előterjesztése volt. A többi közt kegyeletes szavakban emlékezett meg a történelmi nevezetességü Pálffy-család nesztorának, Pálffy-Daun Nándor grófnak elhalálozásáról.

Még Császka György kalocsai érsek tett indítványt az iránt, hogy az új év alkalmával az elnökség a trón számlájánál a főrendek szerencsekívánatait tolmácsolja, azután áttértek a napirendre, melynek első tárgya az indennitijavaslat volt.

Latinovics jegyző felolvasta a főrendek pénzügyi bizottságának jelentését, melyben a javaslat elfogadását ajánlja, mire nyomban szólásra állott fel Zichy Nándor gróf, a néppárt agilis vezére, a ki kizárólag a kormány iránti bizalmatlanságának bizonyítása végett jött fel a vidékről.

A kormányelnök felelt a néppárt vezérének arra a vallomására, hogy a néppárt csalódott a miniszterelnökben.

— Én nyomban, mikor a kormányzást átvettem, — ugymond — igen szabatosan kifejtettem elveimet és kétséget kizárólag már akkor jeleztem, hogy a liberálizmus nagy elvei alapján óhajtom vezetni az ország ügyeit!

Mintha esodálkozott volna a miniszterelnök, hogy Zichy gróf csalódására csak most eszmél, a mikor ő immár két éve kormányoz...

Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi minisztert is felszólalásra provokálta Zichy Nándor grófnak egy megjegyzése. A kultuszminiszter azt igazolta be, hogy a kormány korántsem negligálta a katolikus autonómiai kongresszust, sőt épen tőle tehetőleg igyekezik a kongresszus nagy feladatainak a megoldására közreműködni.

Zichy Nándor gróf újból szólásra állott fel.

— A szabályok szerint érdemileg csak egyszer illeti meg a szólás joga a főrendiház tagjait; — figyelmeztette őt az elnök — nagyméltóságod csak úgy beszélhet, ha szavai magyarázására vagy személyes kérdésben kér szót.

— Olyan ezímen, melyet valónak nem tartok, nem kérek szót! — felelt indulatosan Zichy gróf.

Prónay Dezső báró, a függetlenségéi mágna, segítségére sietett ellenfelének. Megpróbálta az elnököt kérlelni:

— Talán megkérdeznék a főrendeket, hogy megengedik-e kivételképen ő nagyméltóságának második felszólalását?

Csáky Albin gróf erélyesen megrázta az elnöki esengetyüt.

— A szabályok alól kivétel nincs — szólott határozottan.

Zichy Nándor gróf távozott, a fiatal Vigyázó gróf, a főrendek második notáriusa pedig folytatta az átiratok és jelentések felolvasását.

A véderő provizóriumhoz szólásra állott fel Prónay Dezső báró. Itt kereste az alkalmat, hogy bírálat tárgyává tegye a kormánynek Ausztriával szemben követett közjogi politikáját. Azt bizonyította, hogy Ausztriában az alkotmányosság pusztulását jelenti a 14-ik szakasszal való kormányzás állandósítása, úgy hogy a magyar kormánynek kötelessége volna minden előkészületet megtenni az önálló magyar hadsereg létesítésére.

A beteg honvédelmi miniszter helyett ujjolag Széll Kálmán szólalt fel a kormány közjogi politikájának megvédelmezésére. Elmondotta a tényeket. Felvilágosította Prónay bárót, hogy tavaly az ujonezozást a törvényhozás szavazta meg nálunk is, Ausztriában is. Miből következeti a báró ur, hogy az idén a Reichsrath nem szavazza meg? A birodalmi gyűlést összehívják, alkalma lesz foglalkozni a kérdéssel, a feltevés tehát mégis csak az, hogy az idén is megszavazza! Így hát Prónay bárónak már kiindulási pontja hamis, mert ő azon az alapon érvel, hogy a javaslatot a 14 ik szakasz alapján fogják elintézni.

Prónay báró az önálló hadsereg hive. Széll Kálmán, a brilliáns polemikus, ráhelyezkedett egy pillanatra az ő álláspontjára.

— Ha én az önálló hadsereg hive volnék, úgy ez egy okkal több volna nekem, hogy elfogadjak egy olyan javaslatot, mely a nézetem szerint rossz rendszert, a közös hadsereg intézményét csak egy évre, provizórikusan akarja meghosszabbítani!

Gromon Dezső államtitkár egyetlen megjegyzésére reflektált Prónay bárónak. Arról világosította fel, hogy ha az ellenőrzési szemlében a közös hadsereg tagja németül, a magyar honvédség tagjai pedig magyarul jelentkeznek, ebben nincs semmi sérelem. Hibáztatta Prónay bárónak azt az éles kijelentését, hogy a közös hadsereg ék a nemzet testében. Nem méltányos így nyilatkozni arról a hadseregről, melynek kötelessége magyar véreink szolgálnak!

Több szó ennél a javaslatnál nem esett.

Az ujonezozási javaslatnál azonban Prónay Dezső újból megragadta az alkalmat, hogy az elhangzott ellenvetésekre reflektáljon.

— A hadsereg germanizál! — dörögte indulatosan. — Volt egy eselédem, Csiky Pálnak hívták. Amikor hazakerült a katonaságtól, megkérdeztem: hogy hívják? Németesen mondta: Paul Czigi! Ime, az intézmény romboló hatása, ezért mondom én, hogy el kell törölni!

A javaslatot és a napirend többi részét vita nélkül elintézték.

Lynchelés.

Lyman coloradoi helység közelében, az országúton haldokolva találtak egy tizenegy éves leánykát. Torka át volt metszve, mellén és alsó testén szurási sebek voltak. A boldogtalan gyermek meghalt, mielőtt visszanyerte volna eszméletét.

A boncolás kétséget nem tűrő módon kiderítette, hogy minő büneset forgott fenn. A gyermeknél volt 35 cent; ezt a pénzt a tettes elrabolta; lehet, hogy a pénz kedvéért, de valószínűleg azért, hogy eltérje a gyanút tettenek igazi okáról. A leány atyja és néhány barátja azonnal a tettes keresésére indult.

Egy véres zsebkendő és más bűnjelek nyomán másnap este Denverben, Colorado fővárosában elfogtak egy tizenhat éves négerfiút, a ki hosszú tagadás után végre bevallotta, hogy ő ölte meg a gyermeket félelemből, mert attól tartott, hogy áldozata el fogja árulni. Az egész vidéken óriási volt az izgatottság. Mindenki arról beszélt, vajjon mikor viszik a négert Lymanba, az illetékes törvényszék épületébe.

Persze arra nem is gondoltak, hogy az eset végtárgyalását is be kell várni, hanem csak azokról a módokról beszéltek, hogy hogyan kell majd a legénykét kiragadni a hatóság kezéből, hogy aztán a tömeg végezhesen vele.

Miután a vizsgálóbíró alaposan megvizsgálta a néger vallomását és igaznak találta, elrendelte, hogy a tettest szállítsák el Lymanba. A halálbüntetést néhány évvel ezelőtt eltörölték és azért a gyilkosra csak élethossziglani fogház várt. A sheriff Lymanból Denverbe érkezett, hogy átvegye a foglyot.

Eleinte kijelentette, hogy az átszállítással várni akar, amíg az izgatottság lecsillapodott, mert a főforgó körülmények közt bajos lesz a legényt Lymanba szállítani. De itt már igazi amerikai motívumok merültek föl. A leány atyja és ennek barátai az emberséges gondolkodású hivatalnokot nyilvánosan gyávasággal vádolták; szemére lobbantották, hogy mindig a pártján voltak és támogatták, de most kitűnik, hogy milyen aljas teremtés. A sheriff belátja, hogy az ilyen érveléssel szemben nem tehet semmit. Hiszen az állása forog kockán. Elhatározza tehát, hogy a foglyot elszállíttatja Lymanba. Másnap indul. Általános öröm az egész vidéken.

Lymanban két népgyűlést tartanak, a melyeken a gyilkost halálra ítélik és a halál nemének meghatározását a leány atyjára bízzák. Az állam minden tájáról érkeznek idegenek, hogy jelen legyenek az igazság diadalmi ünnepén. Minden ujság külön tudósítót küldött. A hatósági személyek elrejtőznek, nem hallanak, nem látnak. A mikor a vonat, a melyen a gyilkos érkezik, az állomáson berobog, már ott várják a tömeg küldöttei. A sheriffet lefegyverzik, ez nem volt oly nagyon nehéz, mert a sheriff nem védekezett revolverével, amint kötelessége lett volna.

A tömeg ezután elmegy arra a helyre, a hol boldogtalan gyermek véreinek még látszanak a nyomai. A fogoly kezében tartja a bibliát, néha olvas belőle, többnyire azonban csak maga elé meredez. Megnyugodott már sorsában. Megbotlik, a biblia kiesik kezéből, a következő pillanatban a nép a bibliára veti magát, a ki csak bírja, kitép egy-egy lapot. Azután visszadják neki a bibliát és ezentúl utközben nincs a négernek egyéb dolga, mint hogy egy-egy lapot adjon annak, a ki kér tőle. Hajnali 5 órákor megérkeznek a tett színhelyére. Az elnök megkérdi a gyűlést, hogy mily sorot érdemel a vádlott. Mindenki szavazhat, csak az ujságírók nem. Hogy mért kivétel az ujságíró, azt nem lehet tudni. Az ítélet egyhangú: halál. A leány atyjától megkérdi, hogy milyen halálbüntetést kíván a gyilkosra. Az atya habozás nélkül felel: Tűzhalált. A gyilkos hallja és esdve emeli kezét a kegyetlen bírók felé. Nincs kegyelem. Bevárják az estét, addig máglyát raknak, azt olajjal

itatják, közepén pedig vasgerendát erősítenek meg. Közben társalognak, élezelődnek; mikor minden előkészület megvan, az ítélet karóhoz kötik, lábánál, kezénél és mellénél kötik meg. Szeretne szólni, de az apa tiltakozására ezt nem engedik meg neki. Ugyanaz az ember, aki az ítéletet kihirdette, máglyához lép és így szól:

— Sajnálkozás és reszketés nélkül gyujtom meg ezt a máglyát.

Az illető embert Frost Róbertnek hívják. Nyilvánvalóan német származású. Gyufát gyújt és a következő pillanatban ég a máglya, az elítélt még hallgat, csak a mikor a lángok már körülnyaldossák a testét, könyörög kinzóinak hogy löjjék agyon. Lehetetlen a részleteket leírni, a kötelek elhamvadnak kezén és mellén; még csak a lábánál fogva van megkötve a test, a mely arcczal előre borul. Visszalökik a lángok közé, az égő fa majdnem egészen elborítja, de még most sem halt meg a néger; hallható, a mint fönhangon imádkozik a gyermekért, a kit meggyilkolt és imádkozik saját gyilkosaiért. 14 percig tartott ez a kínlás. Másnap újabb máglyát gyújtottak, hogy a boldogtalanok még csontjai se maradjanak meg.

A legutóbbi 10 év folyamán 2000 amerikai polgárt — majdnem kizárólag négert — linceltek meg és ezek közül 40-et égettek el máglyán.

Ha valamely ügyész bevádolná Frost Róbertet gyilkosság címén, nem akadna esküdtsek, a mely a népbíróság ítéletének végrehajtóját vétkesnek mondaná.

SZÍNHÁZ.

Műsorváltozás. Perényi Margit gyen-gélkedése következtében a mára hirdetett „Felfordult világ“ operette előadása elmarad s helyette Verdi nagy operája, a „Troubadour“ kerül színre. Perényi Margit e mostani pihenése biztosítja az ünnepnapokra megállapított műsor pontos betarthatását.

Tegnap újra a „Felfordult világ“ került színre, mely másodszori előadása alkalmával sokat veszített érdekességéből. Ötletei, ferde helyzetei csak egyszer tudnak hatni. Különben ugyanazon szereplők váltak ki ismét, kik az első előadások. Nevezetesen Perényi Margit, Kállai Lujza, Kiss Irén és Környei. Perényi jelmezei s megjelenése most is tetszést nyertek. Kállai mintha nem játszott volna teljes kedvvel. Az előadás ismét 10 óra után végződött.

Színházi műsor.

Kedden, december 25-én két előadás; délután 3 órákor, félhelyárakkal: *Sulamith*. Énekes zsidó legenda 5 képben; este 7 és fél órákor, bérlet 71. sz. „B“ — *A t o l o n e z*. Eredeti népszínmű 3 felvonásban. Irta: Tóth Ede.

Szerdán, december 26-án két előadás; délután 3 órákor, félhelyárakkal: *B. A. L. E. K.* Operette 3 felvonásban. Zenéjét: Hevré; este 7 és fél órákor, bérlet 72. sz. „C“ — *A p e l e s k e i n ó t á r i u s*. Eredeti bohózat 3 szakaszban. Irta: Gaál József.

Csütörtökön, december 27-én, bérlet 73. sz. „A“ — *B u b o r é k o k*. Eredeti vígjáték 3 felvonásban. Irta: Csiky Gergely.

Pénteken, december 28-án, bérlet 74. sz. „B“ — harmadszor: *A r a n y a s z z o n y*. Verses vígjáték 3 felvonásban. Irta: Schünthah és Koppel-Efeld. Magyar színre átültette: Makai Emil.

Szombaton, december 29-én, bérlet 75. sz. „C“ — *B o c c a c c i ó*. Nagy operette 3 felvonásban. Zenéjét szerzette: Souppé.

Vasárnap, december 30-án két előadás; délután fél helyárakkal: *A s z e g é n y J o n a t h á n*. Operette 3 felvonásban. Zenéjét szerzette: Millöcker; este 7 és fél órákor bérletszűnetben: *K é t h u s z á r*

e g y b a k a. Eredeti népszínmű 3 felvonásban. Irta: Beresenyi Károly.

Hétfőn, december 31-én, bérlet 76. sz. „A“ — *I V - i k L á s z l ó*. Tragédia 5 felvonásban. Irta: Dobse László.

Kedden, 1901. év január 1-én, új év napján két előadás; délután 3 órákor félhelyárakkal: *A c o r n e v i l l e i h a r a n g o k*. Nagy operette 3 felv.; este 7 és fél órákor, bérlet 77. sz. „B“ — *M á t y á s király les z*.

HIREK.

Népkönyha.

Holnap nyílik meg városunkban az ezidei népkönyha.

Ujabb zászlóbontás és épen idején. Nagy karácsony előtt, szent karácsony előtt hálaáldozat az egben lakó Urnak, köteles áldozat embertársainknak. Nem szellemi táp ez, testek ápolása; nem is hangzik szerte, csendben hajtja végre az igaz szeretet üdvösztő munkáját.

Mennyi édes érzés, mennyi hálaszózat száll fel a magasba az egék urához, emberek szívéhez. Könyörülmi rajtok, a szegény árvákon, az elhagyottakon, kiknek testük-lelkük ürességgel telve. Testük, mert éheznek, lelkük, mert szomjaznak; szomjaznak a hitre, a felebarátnak társ szeretetére.

Kettős hát a szent cél: lelkét nemestitni és testet ápolni. Az utóbbi könnyebb, nehezebb az első. A könyörületnek felhangzó szavára ezeken gyűlnek az Isten sátorába, halát adni neki azért a sok jóért, miben éltükön át a kegytelen végzet kegyes malasztjával részeltette őket. S a mikor felhangzik emberek hívása: „Jertek, jertek társak, im itt rátaláltok, mire csak álomban mertetek gondolni. Im itt a karácsony, szeretet ünnepe, a mi szívünkben is szeretet ébredt fel a ti nyomorotok, szenvedések iránt“ — úgy tódul mindegyik, tán nem is kenyérért, életfentartásért, de mert sziveikben megmozdul a hitnek lobogó fátylaja. Hamuban volt eddig, egy-egy szikrát vetett s az is elenyészett bus, sötét homályban. De most a parázsból, a tűznek hamvából hódítva tör elő a láng, a nagy eszme, nem gátolta semmi, nem is gátolhatja, rohan szakadatlan emberek szívébe belécsépetetni az üdvöt, a hitet.

Óh, nemes ez a tett s a kik önzetlenül, aggályt nem ismerve testet adtak ennek a dicsó eszmének: maguknak emeltek soha meg nem dülő, örök emlékjelet. Ők maguk nemesek, mert hisz ők nem tudták, mi is az a nyomor, mi a kinszenvedés, mi a fájó éhség, mi a fagy hidege. Ők maguk melegben, édes ábrándok közt élik életüket és míg a szegények fagyban dideregtek, ők élvezték otthon a kéjes meleget.

Ezután nem így lesz! Jó emberek adnak éhezőknek ételt, fázóknak meleget. Ezentúl a szegény bizton mehet oda; enni adnak neki, meg se dolgoztatják, meg se szidják érte.

A teltnek jutalma ott ég a szegénynek könyező szemében. És a mikor egy-egy nyomorban sanyalódó elnyeri, mit kíván, bizton felkiált az:

— Köszönöm emberek, hogy feuntartottatok szívemben a hitet.

És mindezt nők teszik, kiknek testük gyöngye, kiknek az életben, élet küzdelmében semmi részük nem volt. S nem riadnak vissza, mennek, törnek bátran megvalósítani, mire szent érzellet szívük készíti őket. Igen, a nő lelke a könyörület, arra van teremtve, hogy embert vidítson, bánatot oszlason, könyeket töröljön.

Övék a dicsőség, hála nekik érte!

—tán

Zoltán álmosdi földbirtokos és az érmelléki reformált egyházmegye tanácsbírája, ki esaládi tradícióihoz híven, mint buzgó református ember, úgy itt is, mint egyáltalán minden egyházi ügyben fáradhatatlan, a ritka szép ünnepség tapintatos és remekül sikerült rendezését is neki tulajdonítják. Az ünnepély, melyen a környék notabilitásai is csaknem teljes számban képviselve voltak — kezdődött egy egyházi énekkel délelőtt 10 órakor. Jelen voltak az egyház részéről Nagy István esperes, Szentimrei lelkész, Marjay Péter országgyűlési képviselő és Szücs Béla nagylétei lelkészek, Bányay László bagaméri és Végh József érsemlényi lelkészek.

A felkendezett, bokrétázott harangokat lent a templom előtt Nagy István esperes áldotta meg, majd a harangok felhuzása után Szücs Béla nagylétei lelkész mondott remek költői szárnyalású beszédet, felhíván a híveket, lépjenek be a templomba, hálát adandó az urnak — akibe bizalmukat vetve — megengedte érniök a mai nap magasztos örömet.

Az öreg templom, mely felett hét évszázad viharja zugott el, az új haragok kongása közbe zsufolásig megtelt ünneplő közönséggel — az orgona örökszép accordjai mellett felhangzott a reformátusok egyik legszebb egyházi éneke „Te benned biztunk eleitől fogva“, szívéből énekelte ur, szegény egyaránt. Majd a községi dalárda Schleinig Gábor fitanító vezetésével adott elő egy lélekhez szóló alkalmi éneket, minek végeztével nagytiszteletű Bányai László ur lépett a szószékre, tartván egy hatalmas egyházi beszédet, intve a híveket az isten tiszteletére és a további összetartásra. Amelyek után az ünnepély véget ért, a harangok zugása közt eloszlott az ünneplő gyülekezet feledhetetlen emlékül kebelébe zárva a látott és hallottakat. Végül tartatott more patrio magnum áldomás.

— **Hogy utazik a szobaleány Münchenbe.** A nürnbergi lapok egy vig történetet írnak le. Egy ottani kereskedő a gyorsvonattal Münchenbe akart utazni s szobaleányának kiadta a parancsot, utazótáskáját hozná utána a pályaudvarra. A kereskedő a váróteremben várta a leányt, ő azonban egyenest a kocsihoz kereste gazdáját. A keresgélés közben a vonat elindult s a leány gazdája táská nélkül felugrott a vonatra. Nagy volt azonban meglepetése, midőn három órai utazás után Münchenben kiszállt s a szobaleányt táskával együtt ott találta a peronon. A kölcsönös magyarázatok után a szobaleány a legközelebbi vonattal visszatért Nürnbergbe.

x Szép bajusz leggyorsabban és legbiztosabban nyerhető a híres **Hajdusági pedrő** használata által, mely minden bajuszpedrő készítmények között a legjobb!

A bajuszt szép állásban tartja, nem törli, nem tépi ki és soha sem keményedik meg.

Teljesen ártalmatlan növényi anyagokból készül, terpentint nem tartalmaz, igen kellemes illatu és soha sem avasodik meg.

Egy doboz ára: fehér és barna színben 40 fillér. Kapható: Debreczenben **Tóth Béla** gyógyszerárában, valamint a készítő **Grósz Nagy** Ferencz gyógyszerárában, H. Szoboszlón.

x **Barátaink hangosan kiáltják,** hogy a legszebb férfi-divat újdonságok, u. m. **föhérművek, angol és olasz kalapok, czillinderek, nyakkendők, zsebkendők, karlsbadi ozipők, koztyúk stb. csakis FEKETE JAKAB férfi-divat üzletében,** Debreczen, főtér, kistemplom mellett, szolid, szabott áron kaphatók.

x **Megbízható gyógykezelés.** Zavart emésztéssel ellátott egyének, a kik étvágy hiányban, felfuvódásban, gyomorgöresökben és rendetlen székelésben szenvednek, de „Moll-féle Seidlitz por“ használata által rövid idő múlva visszanyerik egészségüket. Egy doboz ára 2 korona. Szétküldés naponta utánvétellel. Moll A. gyógyszerész, es. és k.

adv. szállító által Bécs, I. Tuchlauben 9. Vidéki gyógyszerárakban határozottan Moll-féle készítmény kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával. (5.)

Ajándék előfizetőinknek.

A „Debreczeni Ellenőr“ előfizetőinek, mint eddig minden évben, most is megküldjük karácsonyi ajándékkul a napokban megjelent csinos kiállítású és érdekes tartalmu **Osokonai-Naptárt.** Azok az előfizetők, kik december hóban fizetnek elő a január 1-től kezdődő legalább egy negyedévre, december hóban nemcsak a lap ingyen küldésére tarthatnak igényt, — hanem a **Csokonai-Naptárra is.**

A földesi rablógyilkosság.

— Ujabb részletek. —

Debreczen, decz. 22.

A földesi rablógyilkosságra vonatkozólag tudósítunk a következő ujabb részleteket közli velünk:

A meggyilkolt özvegyasszony holttestét a debreczeni törvényszéki orvos, dr. Isoó János, tegnap boncolta fel.

A bonczvizsgálat kiderítette, hogy a gyilkosság löfegyverrel hajtatott végre. Két lövedéket találtak a fejben, melyek 9 milliméteres revolverből valók. Az egyik golyó a jobb arcon az orrezimpa mellett ment be s mint a vizsgálat mondja, nem lett volna feltétlenül halálos; azonban a másik golyó, mely hátulról a balfül háta megett ment be felfelé haladva, szétronsolta az agyvelőt s a jobb halántékesontban állt meg, azonnali halált okozott. Az áldozaton semmi nemű dulakodás nyoma nem látható. A két keze bizonyára az első, elülről származó lövésből bőven kiömlő vértől teljesen véres, a hátsó sebből alig néhány csepp vér serkedt ki. A lött sebek szélei perzseltek. A szoba butorzata rendben van, dulakodás legkisebb nyoma nélkül, csak az egyik szögletben levő ládából van kihányva a ruhanemű s az ott rendszeren elhelyezett zacskóból hiányzik nyolcz korona és néhány fillér. Feltűnő, hogy a ruhaneműeken semmi legkisebb vérnyom sem látható. Általában a gyilkosság színhelyén semmi utbaigazító adat a meggyilkolt tettesének kézrekerítésére nincs.

Az áldozat temetése ma délután volt óriási részvét mellett. Megjegyzem, hogy az illető igen jó, buzgó templomos öreg asszony volt.

A községben 10 csendőr van állandóan. A nyomozást Ballács püspökladányi csendőrörsvezető vezeti. Még eddig semmi nyom.

TÁVIRATOK.

— „Debreczeni Ellenőr“ eredeti táviratai. —

A transzváli ügyvivő utja.

Hága, decz. 22. Leyds mostani párisi utjának nincsen politikai jelentősége. Utazásának az a célja, hogy Krügernek déli vidéken való tartózkodását elősegítse és e célból Nizzában számára villát béreljen. Az elnök környezetében elterjedt hírek szerint Villiam Stead, az ismert békebarát azon fáradozik, hogy Krügernek az angol parlament több liberális tagjával való találkozását a béke kérdésének megbeszélése végett lehetővé tegye. Bizonyos dolognak tartják, hogy transzváli ügyvivőség székhelyét rövid idő alatt Brüsszelszélből Hágába helyezik át.

Szerbia és Montenegró viszonya

Belgrád, decz. 22. A szerb lapok szerint a minap, mikor Sándor királyt, mint a szerb egyház kegyurát ünnepelték, Nikita montenegrói fejedelem táviratban üdvözölte a szerb királyt, mire Sándor király azonnal táviratban fejezte ki szerencsekiwánatait Nikita fejedelemnek negyvenévi kormányzási jubileuma alkalmából. Belgrádban nagy az öröm, hogy Szerbia és Montenegró közt a régi jó viszony újból helyreállott. Csorikov, a nemrég kinevezett szerbiai orosz követ. február közepe táján érkezik Belgrádba.

A délafrikai háború.

Hága, decz. 22. A buroknek Dél-Afrikában az utolsó napokban elért sikerei következtében Krüger a világ minden részéből halomszámra kapott üdvözlő táviratokat. Nagyon sok távirat érkezett Ausztriából és Magyarországból is. Itt az a hír tartja magát, hogy a fokföldi hollandusok régóta várt fölkelése már tényleg bekövetkezett, minek folytán az angolok helyzete Dél-Afrikában rosszabb annál, amit válságosnak szokás nevezni.

London, decz. 22. Fokvárosból táviratozzák: A burok Celesberghez közelednek, azonban a városnak rendszeres angol katonákból és önkéntesekből álló erős helyőrsége van. A múlt kedden reggel Philippstown mellett harc volt az angolok és a burok közt. Az utóbbiak Sandrift mellett átléptek az Oranje folyón. Az angolok egy halottat és hét sebesültet vesztek. A burok szerdán reggel megszállták Philippstownt és esütőtökön Hortkraal mellett elpusztították a vasutat. Az angolok remélik, hogy nemsokára megakadályozhatják a burok előnyomulását. — Colesbergben szombatig több felségserzési ügyet akartak tárgyalni. Minthogy azonban időközben a burok a bírósági épülethez hét mértföldnyire közeledtek, a bíróságot biztosabb helyre kellett áttenni. A bíróság tagjai Fokvárosba érkeztek.

Bloemfontein, decz. 22. Miután Dewett tábornok a Tabanhu-Ladybránd közötti vonalat érintette, Ficksburgba vonult.

Rablógyilkosság Zsigmondházán.

— december 22.

Ezelőtt körülbelül egy hónappal Zsigmondháza község fiatal lányai, legényei vasárnap délután tanczra gyűltek össze Ternován Ambrozie háza előtt. Erre kilencz órakor, mikor a tancz befejeződött, Kana József három társával: Szücs György, Nikin Vazul és Feldhaus Miklóssal a „Petőfi“hez címzett koresmába, onnan pedig — úgy 11 óra tájban a Csalogovics János tulajdonát képező hajómalomba mentek.

Ejjél után 2 óráig játszott a jó hangulatban levő társaság, mikor a játékot abbahagyták, mert Kana elnyerte a többi három társ pénzét az utolsó krajczárig.

Szücs György és Nikin Vazul ekkor elhagyták a vizimalmot, hol Kana molnár volt. Feldhaus azonban tovább is ott maradt Kana Józseffel. Ettől kezdve Kanát senki sem látta, senki hollétéről felvilágosítást adni nem tudott. Feldhaus azonban másnap az egész napot koresmákban mulatva töltötte el.

A csendőrség gyanuja azonnal Feldhausra irányult, kit nem sokára el is fog-

— **Istentiszteletek.** Holnap, vasárnap az ev. ref. templomokban a következők tartanak istentiszteletet: a nagytemplomban Kovács Zsigmond segédlelkész, a kistemplomban Bíró János segédlelkész, a Kossuth-utcai templomban Mitrovics Gyula lelkész, az ispotálytemplomban Sáfrány Lajos tanár.

A róm. kath. templomban: Reggel 6 órakor utolsó róraté mise, tartja dr. Wolafka Nándor v. püspök. 7 órakor csendes mise, tartja: Szabó István. 8 órakor diák mise. 9 órakor nagy mise, tartja: Brösztel Lajos káplán, utána prédikáció, tartja: Szabó István. Háromnegyed 11 órakor csendes mise, tartja: Molnár Kálmán. 1/2 12 órakor csendes mise, tartja: Kovács József. Délután fél 3 órakor keresztény tanítás, tartja: dr. Wolafka Nándor. 3 órakor, litánia tartja: Szőke János, utána rózsafüzér ájtatosság.

Az ágost. hitv. evang. templomban: 1. Vasárnap d. e. 10 órakor Materny Lajos főesperes tart istentiszteletet, délután 4 órakor karácsonyfa-ünnepély, melyen az alkalmi beszédet Materny Lajos főesperes tartja.

2. A karácsonyi ünnepeken: Karácsony első napján d. e. 10 órakor Materny Lajos főesperes tart istentiszteletet, utána urvacsora. Ez alkalommal offertorium a papi fizetési alapra. Délután 3 órakor egyházbeszédet mond Materny Lajos főesperes. Karácsony második napján d. e. 10 órakor Materny Lajos főesperes tart istentiszteletet, utána urvacsora. — Délután 3 órakor ima.

— **Karácsonyfa-ünnepély sorr endje**
Az ág. h. ev. iskolában f. hó 23-án tartandó karácsonyfa ünnepély sorrendje: 1. Boldog örömnapp. Éneklük a növendékek. 2. Beszéd. Tartja Materny Lajos főesperes. 3. Karácsonyfa. Éneklük két hangra a növendékek. 4. Szavalat. Tartja Julovo Imre IV. oszt. tan. 5. Alkalmi ének. Két hangra, éneklük a növendékek. 6. Köszönő szó a jóltevőkhöz. Mondja Harmat Teréz IV. oszt. tan. 7. Krisztus Urunknak áldott születésén. Éneklük a növendékek. Az ünnepély kezdete délután 4 órakor.

— **Népszámlálási közlemények.** Tegnap d. u. 4 órakor volt a népszámláló biztosok nagygyűlése a városháza tanács-termében, melyen Komlóssy Arthur főjegyző, mint a polgármester helyettese elnökölt. Jelen voltak a bizottság részéről: Hajdu Gyula és Király Gyula tanácsnokok, Könyves Tóth Mihály mezőrendőr kapitány, tb. tanácsnok, Csóka Sámuel polgármesteri titkár, Haty Kálmán városi mérnök, Krasznay Ferencz, Rácz Géza tb. városgazda, Farkas Albert mátai biztos, Axmann Gyula hortobágyi állatorvos, Szücs Ferencz irodatiszt, továbbá 100 belterületi és 24 mezőszégi népszámláló biztos, kik között 45 közigazgatási tanfolyamhallgató is helyet foglalt, akik figyelemmel hallgatták az értekezlet elnökének előadását. Ezután a nyilatkozatokat irták alá a lakás és foglalkozás feljegyzésével mind a 124-en és a feltett kérdésekre adták meg a szükséges felvilágosítások. A nyomtatványok és a területi beosztás f. hó 27-étől kezdve a népszámlálási irodában (Simonffy-utca 1., földszint 3. sz.) vehetők át és mindenki személyesen fogja átvenni. A népszámlálás megkezdését az értekezlet közmegállapodással 1901 január 2-re határozta, hogy az új év első napja ünnep maradjon. Ezen a napon azonban reggel mintegy villanyütésre mind a 124 népszámláló biztos megkezdte nehéz, de szép feladatának teljesítését.

— **Törvény az élelmiszerek hamisítása ellen.** Egy régóta sürgetett s kiválóan fontos törvényjavaslat kerül legközelebb a képviselőház elé. Amint értesülünk, a táp-

szerek forgalmának szabályozásáról szóló törvényjavaslat kidolgozására az országos közegészségügyi tanács kebeléből kiküldött bizottság befejezte munkáját. A kérdéses törvény célja lesz, hogy a közönséget a hamisításoktól és általában véve a forgalomban levő élelmiszerekkel, árukkal elkövetett visszaélésektől megóvjá. A bizottság ülésein résztvettek a tanács tagjain kívül az igazságügyminiszter kiküldötte s a kodifikációs bizottság elnöke is, valamint a földmívelésügyi miniszter képviselője.

— **Beadvány a tanáchoz a közbiztonság javítása ügyében.** Harsányi Gusztáv kir. törvényszéki bíró mintegy ötven városi adófizelő polgár aláírásával ellátott beadványt intézett a városi tanáchoz, melyben a már lapunkban ismertetett közbiztonsági helyzetet felemlítve kéri a tanácsot, hogy hasson oda, mikép a város belterületén — ide értve a kertéseket is — a város a közbiztonság helyreállítása érdekében a csendőrség közreműködését vegye igénybe. A beadványt a tanács valószínűleg még az ünnep előtt tárgyalni fogja. Részünkről csak helyeselni tudjuk a beadványt aláírók kérését s hiszszük, hogy a csendőrség segélyének igénybevétele csak üdvös eredményeket idézhet elő közbiztonságunk helyreállításánál.

— **A karácsonyi kiállítás bezárása.** debreczeni ipartestület által rendezett karácsonyi kiállítás intéző bizottsága lapunk utján tudatja a közönséggel, hogy a kiállítás f. hó 23-án, vasárnap d. u. 6 órakor fog bezárni. A bezárást megelőzőleg az intéző bizottság sorsolást rendez az egyes kiállítók által az elagott iparosok javára felajánlott szép tárgyakból. Sorsjegyül a belépőjegyek fognak szolgálni, melyeknek ára személyenként felnőttek részére 30 fillér, gyermekek részére 20 fillér. A nyerők a nyereményeket azonnal, legkésőbb azonban az ipartestületnél egy hét leforgása alatt átvehetik. Reméljük, hogy e csekély belépő díj a kiállítás iránt eddig nagy érdeklődést tanúsított közönséget a záró napon annyival kevésbé fogja a kiállítás látogatásától visszatarítani, mert ezen a napon több meglepően szép oly tárgy is lesz kiállítva, melyek a kiállításról lekéstek, illetve helyszüke miatt kiszorultak. E napon nyitva áll a kiállítás reggeli 9 órától déli 1 óráig és d. u. 3 órától 6 óráig. — A kiállítás intéző bizottsága.

— **Összegezt hetes.** Napról-napra hoznak hirt a lapok a petroleummal való gondatlan bánásmódból eredt szerencsétlenségekről és mégsem tanulnak rajta az emberek. — A Páris kávéház he tese, Dékán Dániel is ily gondatlanul bánt a veszedelmes folyadékkal s meg is adta az árát, mert sulyosan összegezt. Petroleumot akart tölteni a lámpákba és égő gyertya mellett végezte e munkát. Töltögetés közben közel tartotta a gyertyát és a petroleum meggyuladt, mely aztán összegezte a vizgyázatlan ember karját és az arezát. Most sulyosan sebesülve kórágyon tölti a karácsonyt.

— **Korhadt fejfák.** Rákosi Viktor e című kötetében szabadságharcezi dolgokat beszél el gyönyörűen megírott történetekben. Nálunk prózaibb dolog történt e cím alatt. A rendőrség egy alig serdülő leánykát lepott meg a Kossuth utcai temetőben, aki régi, elavult fejfákat akart elczipelni, hogy legyen otthon mivel fűteni a hideg szobát. A halottak jószívű, csendes emberek és nem tiltakoztak az eltulajdonítás ellen, hanem a rendőrségre bízták, hogy csinálja ez ügyben, amit jónak lát. Bizonyára nem a jó mód vitte szegény leánykát e cseleke-

detre a a rendőr s a rendőrség úgy büntetné meg legigazabban, ha a szent ünnepekre egy szekér fát küldetne nekik. Akkor a fejfák is békében korhadhatnának ott, a Kossuth utcai temetőben.

— **A debreczeni postahivatal karácsonyi szolgálatára** nézve Csath Zsigmond főnökfelügyelő a következő felvilágosítást adta ki:

Van szerencsém a t. közönséget értesíteni, hogy a helybeli postahivatalok f. hó 23-án, azaz vasárnap délután is teljes szolgálatot fognak tartani épugy, mint hétköznapiokon. Kedden, vagyis 25-én délután azonban csak levelek adhatók fel. Debreczen, 1900 december 21. Csath Zsigmond p. t. felügyelő.

— **Értekezlet az automobil közlekedés ügyében.** Simonffy Imre kir. tanácsos, polgármester a debreczen—nagyvárad automobill közlekedés ügyében a következő meghívót bocsátotta ki: Az Országos Automobil-Társaság folyó évi december hó 23-án, vasárnap délelőtt 11 órakor, a városháza nagytermében szervezkedő értekezletet tart, melyre czimzettet van szerencsém meghívni.

— **A hentes és mészárosifjuság bálja.** Említettük már lapunkban, hogy a hentes és mészáros ifjuság az idén is egy minden ízében magyaros és fesztelen bált fog tartani 1901. évi január hó 26-án. Hogy a multság fényesen fog sikerülni, erre kellő biztosítékot nyújt a bálrendező bizottság melynek diszelnöke Ungváry József, rendezőbizottsági elnöke ifj. Medgyaszay Sándor, bizottsági alelnökök Nagy László és Szakácsy János. Olvasóink szives figyelmét ujjolag is felhívjuk erre a mulatságra, mely bizonyára a farsang legsikerültebbje lesz.

— **Debreczen város pöre.** Debreczen város ellen, mint már lapunkban említettük, Blau Gyula miskolci építész pórt indított kártérítés iránt, melyet állítólag az által szenvedett, hogy a városház építése iránt vele kötött szerződést a tanács el nem fogadta s így Blau kénytelen volt az építéshez szállított eszközöket visszavitetni. A debreczeni kir. törvényszék most hozta meg ítéletét, melyben Blaut keresetével elutasította s a perköltségeket kölcsönösen megszüntette.

— **A szilvatermés fokozása érdekében** a földmívelésügyi miniszter megbizta Molnár István gyümölcsészeti kormánybiztos, hogy Orleansban és Angersben tekintsen meg egy pár nagyobb faiskolát és vásároljon egyéves szilvaecseméteket a híres Saint Julien és Myrabeau fajtaból, melyeket csak Franciaországnak ezen a helyein lehet megszerezni. A kormánybiztos 600.000 szép egyéves facseméte vásárolt, mely már megérkezett. Hogy a világhírű szilvafajban se szoruljunk külföldi behozatalra, Darányi földmívelésügyi miniszter elrendelte, hogy Ungváron egy 16 holdas vadgyümölcsös ültetessék. A francia szilvafák egy részét ide, másik részét az állam kertekbe fogják ültetni.

— **Harangszentelés Álmosdon.** Lélekemelő ünnepet ült Álmosd község e hó 20-án csütörtökön — akkor szentelték fel és adták át rendeltetésöknek a két új harangot — a nagyobbikat öntette közadakozásból Álmosd községe, a kisebbiket pedig özvegy Balkó Lajosné urnó; — a két remek munka Tury Ferencz budapesti neves harangöntő gyárából került ki — a két avult harang kicserélése végett megindított mozgalom a községi előjáróság és presbiterium érdeme. — Nagyban elősegítette e mozgalmat Fráter

„Bika“ szálloda pinczéi

..... Tisztelettel: „ARANY BIKÁ“ szálloda bérletársaság.

a karácsonyi ünnepek alkalmából gazdagon szereltettek fel Szabó Kálmán és Testvérei-féle palackozott boraival, u. m.: 1897. nagy burgundi, 1898. olasz rizling, 1897. kövidinka, melyeket kiváló minőségüknel fogva nem mulaszthatjuk el a n. é. közönségnek ajánlani.

tak. Vallatás alá vették, tettét azonban állhatatosan tagadja. Nővérére hivatkozott, hogy ez adott neki pénzt azután, hogy a magját a kártyán elvesztette s másnap ezen a pénzen mulatott.

A csendőrök kihallgatták Feldhaus nőtestvérét, ez azonban tagadta, hogy tőle bátyja pénzt kért volna, nem is adott neki, sőt vasárnap délután óta nem is látta, mert a tánczról haza sem ment, csak másnap este, az egész napi mulatozás után. Azt is elmondta a csendőrség előtt, hogy bátyja ki akarta tanítani őt, hogy ismerje be és azt mondja majd, ha valaki kérdezi fogja, hogy tényleg ő adott pénzt Feldhausnak s ez azon mulatott.

Az asszony nem akart hamis vallomást tenni s így a hatóságnak még alaposabb a gyanuja arra, hogy a gyilkosságot Feldhaus követi el.

Igy valószínű, hogy Kanát megölte Feldhaus s azután a vizimalomból a Marosba dobta.

A Maros tulpartján azt a részt, hol a vizimalmok állanak, felkotortatták, de Kana hulláját nem találták meg. Lehet, hogy követ kötött a gyilkos áldozatára s a Maros iszapja annyi idő óta már betemette a holttestet. Különben is, ha azt csak egyszerűen a vízbe dobta, a Maros vize most olyan sebes, hogy a hullám magával vitte.

A csendőrség a vizgálatot folytatja.

CSARNOK.

De La Rey.

A burok hadvezérei közül most DeWett mellett legtöbbet emlegetik Delareyt, vagy mint az angol lapok nevezik: De La Rey. Clemens tábornokot tudvalevőleg iszonyúan megverte és a kétségbeesés idején új bátorságot öntött a burok lelkiületébe és új reményeket élesztett azokban, a kik már elesüggedtek a burok sorsán. Hogy az angolok is megbecsülik az ősz tábornokot, arra vall a Daly Mail most érkezett számának egy cikke, amelynek szerzője Douglas Story, nagy elismeréssel nyilatkozik Delareyról, akit személyesen ismert és a kivel a háboru alatt is többször találkozott. Elmondja róla, hogy természetnél fogva igaz gavallér: Brave, courteous and chivalrous.

— In him is grand material for a loyal British subject, mondja a cikk, vagyis azt állítja az angolok megverőjéről, hogy nagyon alkalmas volna derék angol alattvalónak.

Douglas szerint ugyanis Delarey nem volt barátja a háborunak és a volksraad utolsó titkos ülésében is ellenezte az ultimátum elküldését. Nem mint politikai agitátor küzd most, hanem mint igaz hazafi.

Delarey külsőleg olyan, mint valami zsidó patriarcha. Erőteljes alak, szelid tekintettel, szelid szavú, de erélyes modoru. A mikor a tudósító táborában fölkereste, ezekkel a szavakkal fogadta:

— Üdvözlöm önt, uram. Tisztességes ember hírében áll, a köztársaságnak pedig ezekben a nehéz napokban szüksége van igazmondó tudósítókra.

A hírlapírónak úgy tetszett, mintha Delarey valamely hugenotta őse szólt volna hozzá.

Delarey 1852 óta részt vesz a délafrikai köztársaság minden háborujában. 1865-ben parancsnok volt a basutok ellen viselt háboruban. Az első volksraadban kiváló szerepet vitt, bár nem szeretett beszélni. A silent man, a hallgató ember azonban állandóan ellenzéki álláspontot foglalt el Krügerrel szemben és a zsurnaliszta is hallotta, amikor egyszer nagyon bizalmas körben így nyilatkozott:

— Ennek az államnak nem lesz jó dolga, until that old man is out of the way, amíg ez az öreg ember nincs eltávolítva az utból.

Ez az ellenségeskedés okozta, hogy Joubert Piet halála után nem Delarey lett a bur hadsereg főparancsnoka. Nem törő-

dött vele. Nem reklámozott magának, a kormány pedig még kevésbé tette. Innen van, hogy Delarey neve a legutóbbi időkig nem volt oly népszerű, mint a hogy megérdemelte volna. Csak most kerülnek ki a részletek, amelyek szerint a modder-riveri nagy győzelem főleg az ő intézkedéseinek tulajdonítható. Pedig nagy csapás érte az ottani küzdelmek során. Maga mondta el az esetet Douglasnak:

— Velem volt az elsőszülött fiam az első ütközetben. Csak tizenöt éves volt és bizony nem volt nagyon kifejlett korához képest. Dehát ott járt mindenütt, ahol én és azt hiszem, a kötelességét teljesítette. Bejártuk a modder-riveri hadállásokat. Egyszerre csak észreveszem, hogy a fiam elmaradozik. Hozzáfordulok és kérdem:

— Megsebesültél, fiam?
— Igen, atyám.
— Akkor jobb lesz, ha az orvosok sátrába megyünk.

Odaérünk. Lefekszik és nagyon elszürkül az arca.

— Fáj, fiam? — kérdem.
— Fáj atyám.
— Meghalsz, fiam?
— Igen, atyám.

— És fél óra múlva meg volt halva. Altestét furta át a golyó.

Táviratok, jelentések érkeztek. Az ősz hadvezér elolvasta őket. Némán fujta pipája füstjét. A tudósító pedig lord Robertsra gondolt, aki szintén siratja elsőszülött fiát, az áldatlan háboru áldozatát. A kis Delarey helyét elfoglalta az öcsese, a ki még csak 14 éves, de már is valóságos hős. Az atyja utódja lesz, — ha le nem teríti őt is a golyó. Hogy Delarey milyen humánus ember, az kitűnik például Roberts egy jelentéséből, amelyben elmondja, hogy Zeerustban több angol fogoly volt, akikkel rosszul bántak, de akiknek sorsán Delarey, amint odaérkezett, azonnal annyira javított, hogy többé nem volt okuk panaszra.

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 85. Bérletszünet.

Holnap, vasárnap, decz. 23-án két előadás.

Délután 3 órakor, félhelyárakkal:

Aranylakodalom.

Látványos színmű 9 képben.

Este 7 és fél órakor, rendes helyárakkal, bérletszünetben:

New-York szépe.

Operette 6 képben.

SZEMÉLYEK:

Bronson H.	Sziklay M.	Pátsi R.	Tanay Fr.
Harre, a fia	Környey B.	Fifi	Perényi M.
Kurt	Nagy Gyula	Twiddles	Péchy L.
Cora	F. Kállai L.	Violet	Bódi Ella
Kenneth Mugg	Karacs Imre	Pansy Pins	K. Galyassy P.
Ratsi R.	Ifj. Szatmáry	Sheep	Odry Árpád

Laptulajdonos: a Csokonai-nyomda.

Karácsonyi és Újévi
hasznos
ajándéktárgyakat
üveg-, porcellán-, majolika-, china
ezüst és bronz különlegességeket,
valamint mindezen szakmába vágó
cikkekkel a legnagyobb választékban,
a legjutányosabb árak mellett ajánl

Kaszanyitzky Endre.

Vidéki megrendelések pontosan és lelkiismeretesen teljesítettek.
Árjegyzék kívánatra hérmertve.

Leszállított árak!

Leltározás alkalmából december hó folyamán a raktáron lévő

Női ruhashöveteket

színes selymeket, mosó velezeket, atlas-satin és batisztokat, haraszt-kendőket,

valamint

szőnyegeket, függönyöket

tetemesen leszállított árakon árusítjuk el.

Szabó Lajos Fiai

Debreczen, Rózsátr.

Több ezer darab
maradék női ruhashövetekből
feltűnő olcsó áron.

7 méter egy ruhának való női
divatszövet 1 frt 75 kr.

Liniment. Capsici comp.

Richter-lele Horgony-Pain-Expeller.

Ezen elismert kitűnő, fájdalomcsillapító bedörzsölés bevásárlásánál, — mely minden gyógyszerárban készletben van, — mindig a „Horgony” jegyre kérünk figyelni.

LESZÁLLÍTOTT ÁRAK!

HOFF ALBERT

arany- és ezüstműves.
Városháza épület.

Ajánlja

arany és ezüst áruit

szolid kiszolgálás, valódi és finomságáért kezeskedik.

Javitásokat, véséseket

jutányos árban készít.

ARANY- és EZÜST ÉKSZEREK!

Mindenütt kapható

Szabó Kalodont

nélkülözhetlen fog-crème
a fogakat tisztán, fehérén és épen tartja.

1899. évi

FAJBOROK

kisebb-nagyobb mennyiségben
felette jutányos árban

eladóok.

Tudakozódhatni **Dienes**
Barna tulajdonosnál, Széchenyi-utca 1. sz.

Paris 1900.
„GRAND PRIX“
Legnagyobb kitüntetés.

A valódi Singer varrógépek

A mi új családi gépeink a legkönnyebb és legnyugodtabb járatuak, legegyszerűbben kezelhetők és fölülmulhatnak minden a háztartásban előforduló munkák és a divatos műhímzés és úrmunkákhoz.

a
leghasznosabb
karácsonyi ajándékok.

A folyton emelkedő eladás, a kiváló kitüntetések minden kiállításon, a gyárnak majdnem 50 éves fennállása és a világhír, melyet a mi gépeink kivívtak, a legbiztosabb és legteljesebb garantiát képezik jóságukért.

Ingyen oktatás minden házi varrási munkában és a divatos műhímzésben.
Raktár hímzőselyemben nagy színválasztékban, varrógéprészekben, olaj, tű és fonalakban.
Electromotorok az egyes családi varrógépekhez.

Singer Co. varrógép részvénytársaság.

Debreczen, Piacz-utca 42. szám.

Kérem!

Kisértse meg Ön a kiválóságáról általában ismert

„Helm“-féle cacao
és
„Helm“-féle csokoládét,

Fabrieks-Merk.

melynek legtisztább és legolesőbb voltáért maga a hollandiai gyár kezeskedik.
Kapható minden jobb fűszer- és csemegekereskedésben.

Eladó

tanya birtok.

Harmincz hold **ondódi tanyaföld eladó**, tanyai épületekkel. Bankteher már van rajta.

Értekezhetni

Boross Lajosnál,

Miklós-utca 17. sz.

Kwizda Ferencz János es. és királyi osztrák-magyar, román kir. s belgár fejedelmi udv. szállító keleti gyógyszerész Kornenburg, Bécs mellett.

8 arany-, 15 ezüst-érem, 80 dísz- és elismerő-okmány

Közel negyven év óta udvari istállóban, valasint nagyobb katonai és polgári istállóban használatban van erősített nagyobb erőmegfeszítések előtt s után, továbbá teamodások, randulások s inak meresszenel stb. képesíti a lovakat kiváló teljesítményekre az idomításnál. Valódi csak fenti védjeggyel kapható az osztrák-magyar-monarchia minden gyógyszerüzében és droguerijában.

Karácsonyi és újévi ajándékok!

Színházi látcsövek

gyöngyház, elefántesont bőrfoglatban.

Katonai, vadász és tábort látcsövek, legfinomabb szintelenített üvegekkel.

== Nagyítóüveg és görcsövek. ==

Diszes kiállítású

Aneroid

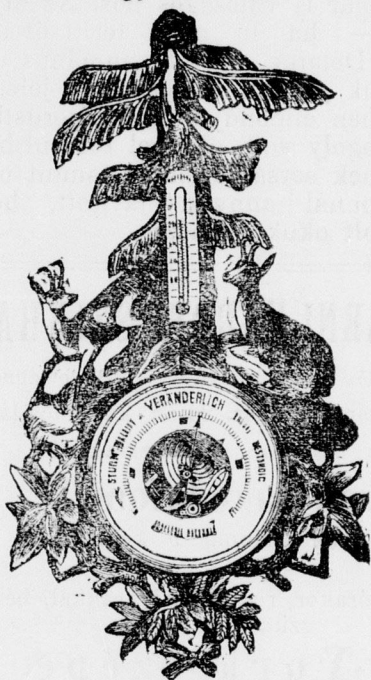
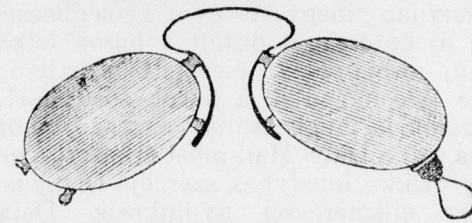
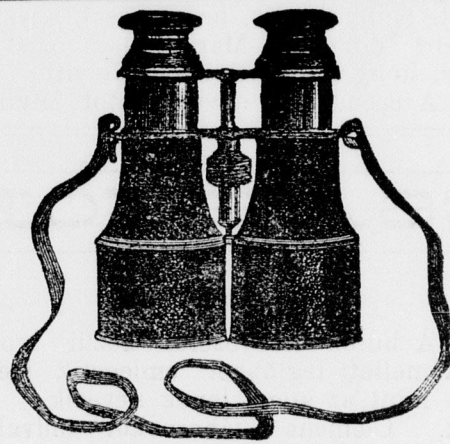
légsulymérők,

terem, ablak, fürdő, és maximal

hőmérők.

Szemüvegek és orrcsüptetők legfinomabb üvegekkel,

ajánlja tisztelettel

Fischer Jakab

látészerezés, Debreczenben, Főter.

Nélkülözhetlen és fölülmulhatlan, hatása bizonyos.
Világraszóló cikk kivitel az összes országokba.
CHIEF-OFFICE 48, BRIXTON-ROAD, LONDON S. W.

A legmegbízhatóbb, legjobb, az egész világon ismeretes és legkeresettebb háziszert a

A. Thierry-Balzsam.

Fölülmulhatlan minden mell-, tüdő-, máj-, gyomor- és minden belső betegségeknek.
Külsőleg használva pedig a legeredményesebb

sebgógyító-szer.

Valódi csak akkor, ha a minden államban bejegyzett **Apaoza védjeggyel zöld ólomzárón** a fenti czég és szó: **Allein echt** rajta van. — Az évi előállítási mennyiség kimutathatólag 6 millió üveg. — Postán bérmentve küldve 12 kicsi, vagy 6 nagy üveg **4 korona**. Egy próba üveg a használati utasítás felsorolásával az elárúsítóknak az egész világról **1 korona 20 fillér**. A szétküldés a pénz előleges beküldése ellenében történik.

A. Thierry-féle Centifolie-kenőcs

(az ugynevezett **csokoládékenőcs**) utólrhetlen szívó erejével és gyógyító hatásával az operációkat többnyire feleslegessé teszi. Ezzel a kenőccsel egy 14 év óta tartó gyógyíthatatlannak tartott csontszú, ujjában pedig egy 22 év óta gyógykezelt rákszerű nyíl seb lett begyógyítva. — Gyorsan gyógyít minden külső eredő gyuladást és sebeket. Puhító hatásával hamar eloszlatja a daganatokat és eltávolítja a képződött vadhusok minden fajtáját a sebekből. — Egy tégely ára bérmentes szállítással együtt, a pénz előleges beküldése ellenében, **1 korona 80 fillér**. Az évi előállítási mennyiség bebizonyítható összege 100,000 tégely.

Mind a két gyógyszer kiválósága fölül egész levéltára való elismerő és köszönő levelek halmaza áll az egész világ minden részéből betekintésére az érdeklődőknek. — Utánzatoktól óvakodjunk és vigyázzunk, hogy a tégelybe beegedett czég és „Apotheke zum Schutzensel des A. Thierry“ felírás olvasható legyen. Oly helyeken, hol elárúsítás ezen czikkkelből nincs, — ne vegyünk értéktelen kutyvalékokat, hanem forduljunk rendeléseinkkel egyenesen

A. „Thierry“ gyárához Pregrada. Rohitschi savanyukut mellett.
Szállítója az osztrák os. és kir. állami hivatalnokok szövetségének.
Contractor of the War-Office and the Admiralty, London.

RÓZSA LAJOS

női felöltő áruházában

tulhalmozott raktár miatt

nagy árleszállítás.

Női kabátok, paletók, gallérok, leánykabátok, szőrmeárúk, blousok, gyermekköpenyek, diszitett női kalapok

meglepő olcsó, szabott árak mellett kaphatók.

Acetylen.

Klemm és Novák Kolozsvárt

szállít oly Acetylen-készüléket, mely minden igénynek megfelel. Ezzel az összes hiányok pótolva vannak.

Következő tulajdonságokért kezesség vállalatik: **explodálási biztonság, önműködő és gazdaságos gázfejlesztés, utólerhetlen tiszta és gyors utantöltés, szolid kivitel és egyszerű kezelés.**

Saját szabadalom Európa és Amerika legnevezetesebb államaiban.

Ajánlanak továbbá Acetylen-berendezések kivitelét minden nemből és nagyságban.

(Prospectusok, elismerő levelek, költségvetések ingyen és bérmentve.)

Prima Carbíd minden időben napi áron szállítatik. **Ércnyomdal munkák** minden faja, réz, sárgaréz, cink, alpaka stb.-ben rajz vagy modell után gyorsan és olcsón készíttetik.

A bevezetési szakmában jártas, szolid képviselő keresztek.

! HAZAI IPAR !

WEIN KAROLY és TÁRSAI

szövőgyár, KÉSMÁRK

elismert hírneves

szepességi vászon

és

damaszt áru

minden nagyobb üzletben kaphatók.

Gyáraiból származó minden darab áru

ezen védjeggyel van ellátva.

! HAZAI IPAR !

A világhírű

Martell Cognacnak

J. F. MARTELL-COGNAC

alapított 1711-ben.

Egyedüli főraktára

Váray József

fűszer- és csemege-kereskedésében

Debreczen, Városi új bérpalota, a hol is

„MARTELL“

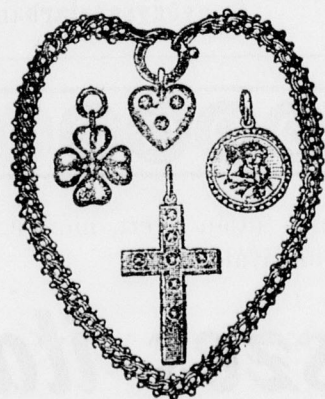
Cognac készítményei, mint főelárusítónál mérsékelt áron kapható.

Karácsonyi ajándékok

legolcsóbban

ÉKSZEREK

E
Z
Ü
S
T

Ó
R
Á
K

Lövkovits Arthurnál

Főpiacz, a főposta mellett.

A Kontinens legnagyobb szappangyára

Savonnerie Maubert

Paris — Bruxelles — Lille

17 elsőrendű kitüntetés. Alapítva 1820.

Ujdonság: **LE CENDRILLON**

(Hamupipőke)

az előkelő világ kedvenc szappana.

Ezen finom illatú szappan kapható

Debreczenben: Tóth Béla gyógyszerárán.

Vezérképviselő: **Neumann József,**
Budapest, VI. ker., Lázár-utca 8. sz.

Pártoljuk a magyar ipart!

Legjobb Csontlevélpapír

„Adria”

HAZAI GYÁRTMÁNY!

Versenyez a külföld elsőrendű készítményeivel

A párisi kiállításon az „Arany érem”-mel kitüntetve.

KÉSZITI:

Csász. és kir.

udvari szállító

RIGLER JÓZSEF EDE

PAPIRMŰGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPESTEN.

Kapható: Pongrácz Géza fő- és főüzlet, Telegdi K. Lajos, Csokonai-nyomda és papirkereskedés, Szabó István, Csathy Ferencz, Grünvald Bernát és Komáromi József úrnak.

CONTINENTAL-RUM

➔ A legjobb és legtisztább családi rum ➔

KAPHATÓ: GOTTSCHLIG ÁGOSTON CS. ÉS KIR. UDV. TEA ÉS RUM KERESKEDÉSEIBEN.
BUDAPESTEN: IV. VÁCZI UTCZA 11 SZ. IV. EGYETEMTÉR, EGYETEM U. SARKÁN
V. ANDRÁSSY ÚT 23 SZ. VIII. KEREPESI ÚT 6 SZ.

VALAMINT MINDEN JOBB FÜSZER ÉS CSEMEGE KERESKEDÉSSEN.

MOLL SEIDLITZ POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz MOLL A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és altestbántalmak, gyomorgörcs és gyomorhív, rögzített székrekedés, májbántalom, vértolulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles házi szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ára egy lepecsetelt eredeti doboznak 2 Korona.

Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg tünteti fel és „A Moll” feliratu ónozáttal van zárva. A Moll-féle francia borszesz és só nevezetesen mint fájdalomosillapító bedörzsölési szer köszvény, csúsz és a meghűlés egyéb következményeinél legismerteseb népszerű. — Egy ónozott eredeti üveg ára: 1 Korona 80 fillér.

Moll-féle gyermekszappan

a legfinomabb, egészen új módszer alapján készült gyermek- és hölgyiszappan, a bőrnek rationális ápolására, gyermekek és felnőttek részére.

Ára 1 drb. 40 fillér, öt drb 1 Kor. 80 fillér.

Minden egyes ilyen gyermekszappan a Moll-féle védjeggyel van ellátva.

FŐ-SZÉTKÜLDÉS:

MOLL A. gyógyszerész,

cs. és kir. udvari szállító által.

BÉCS I., Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesíthetnek.

A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

Főraktár Debreczenben:

Szent-Királyi Tivadar urnál.

Kardos László

Kossuth-utca.

A kézműipar remek készítményeivel gazdagon berendezett raktárai megtekintésére hívja meg a n. é. közönséget.

Különlegességek:

Szines szelű és fehér zsebkendők,
kávés terítékek,
ajouros atlasz étkezészetek,
gyapju és selyem-szoknyák,
gyapju és csipkefüggönyök,
bársony himzett asztalterítők
és mint ujdonság
zongoraterítők.

A Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller

Liniment Capsici comp.

egy régi kipróbált házi szer, a mely már több mint 30 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmazatik köszvénynek, csúznak és meghűléseknek. Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor mindig figyelemmel legyünk a „Horgony” védjegyre és a „Richter” czéjegyzésre.

80 f. 1 k. 40 f. és 2 k. árban úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. Főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapest.

Richter F. Ad. és társa,
cs. és kir. udvari szállítók,
Rudolstadt.

FENNÁLL
129
év óta.

Dr. Róthschnek V. Emil

az „ARANY EGYSZARVU”-hoz czimzett

GYÓGYSZERTÁRA

DEBRECZENBEN (Czepléd-) Kossuth-utca 8. sz. a., a színház mellett.

Ájánlja első kézből gyári raktárát bel- és külföldi, valamint saját készítésű

Gyógyszer-különlegességeknek:

Fogporok — pépek
Fogcsépek — ragaszok
Szájvizek — labdacsook
Szemvizek (Römerhaus — Lebois)
Mellszörpök — Csukamáj olajok
Gyermek-tápszerek
Gyomortisztító labdacsook

Bőr- és nem-
gyógyszerek
külön.

Czukorkák köhögéssől
Gyomorerősítők — Gyógyborok, Dióessentia
Fülfájás ellen — Sósorszeszek
Seb- és tyukszemtapaszok
Fagykenők — Köszvényvászson
Hivatalos kötszerek
Vérképző vaskészítmények

Illat és szépitőszereknek:

Arcz- és kéz-cremek
Arcz- és hajporok
Hajkenők és — festők
Bajuszpedrők saját és Tiszaujlaki
Mosdó- és szeplővizek
Glycerin-készítmények

Legjobb!

Illatos olajok és pomádék
Bajusz- és hajnövesztők
Gyógy- és pipereszappanok (szeplőszappanok)
Parfume-illatszerek
Füstölők
Vaselin-készítmények

Állat-gyógy- és háztartási szereknek:

Juh-, ló- és marharüh ellen
Sertés- és aprómarhadög ellen
Rovar-, egér- és patkányirtó szerek
Író- és ruhajegyző tenták
Szobapadló-fénymáz, kitünő, szagnélküli

Legjobb!

Dió- és makk-kávé
Egészségi mustár ételhez
Fertőtlenítő-szerek
Tépekek, fecskendők, irrigatorok
Oltó viaszfélék

Hasonszenvi gyógyszereknek:

Anyafestmények
Higitások
Dörzsölések
Golyócskák

Homio-
pathia.

Egyes adagokban
Berendezett szekrényekben
Házi- vagy uti szükségletre
Újra felszerelések és megtöltések

stb. naponta felmerülő gyógyszerészeti ujdonságoknak!

Jegyzet: Miután minden készítmények közvetlen a készítőktől, — tehát valódi minőségben tartatnak, — azok talán más előfordulható olcsóbb ajánlatokkal sem árban, sem minőségben párhuzamba nem tehetők.

Vidéki megrendelések postafordultával megküldetnek.

Karácsonyi ajándékul

különösen alkalmas, gyönyörű kivitelű

fénykép nagyításaimra

(kis kép után is)

és festett arczképeimre

felhívom figyelmét és kérem rendeléseit a késedelem elkerülése végett még idejében megtenni szíveskedjen.

Németi J.

fényképész,

müsterme Piacz-utca 42. sz

RONCEGNO

a legerősebb természetes arsen és vastartalmu

ÁSVÁNYVIZ

a leghirnevesebb orvosi tekintélyek által ajánlva

anámie, clorose, bőr, ideg- és női bajoknál mocsárláz stb.

Az ivó-kúra egész éven át használtatik.

Raktárak minden ásványvizkereskedésben és gyógyszerertárban.

A legtisztább gyümölcs és növényparlat után nyert, minőségben a valódi francia gyártmányokkal versenytálló kiváló finom

likör és szeszes ital

készítményeinket ajánljuk az ezeket kedvelő nagyérdemű fogyasztóközönségnek, eredeti jutányos gyári áron.

Likörjeink díszes üvegjeik és kiállításuk, valamint rendkívül finom minőségük által ajándéktárgyaknak különösen alkalmasak.

Különlegességeink:

Ananász és burgundi
Puncsesentiák,
Alterkorn,
Orosz Allasch,

Eckelmann keserü,
Fodormenta likör,
Gabonakömény,
Klostergeheimniss stb.

Schönprieseni likörgyár részv.-társaság

(előbb Eckelmann Testvérek).

Raktár Debreczenben: Seréby Fülöp Utódainál.